

Preverjanje znanja in dobra povratna informacija na poti k (dobrim) ocenam

Mateja Hočevar Gregorič

Laško, 25. februar 2023

Ljubljana, 11. marec 2023

prevérjanje -a s (é) *glagolnik od preverjati*: preverjanje podatkov;
preverjanje politične prakse na kongresih;
preverjanje pripovedovanega z dejstvi /
pisno preverjanje znanja / preverjanje
samega sebe o čem

prevérjati ... *šol.* preverjati znanje
učencev *ugotavljati znanje učencev s*
spraševanjem, ponavljanjem predelane
snovi

Preverjamo lahko pred obravnavo snovi (priklic predznanja), med obravnavo snovi, po njej, tako rekoč kjer koli na poti učenja, in predvsem pred ocenjevanjem.

Preverjanje: ponavljanje, utrjevanje, poskusni preizkus znanja, vaje pred testom oz. preizkusom znanja, "mešane vaje" ... = snov, ki jo obravnavamo, utrdimo in kasneje vključimo v ocenjevanje

Preverjanje znanja pred ocenjevanjem

Kdaj?	Priporočljivo vsaj teden dni pred preizkusom znanja, da uspemo naredimo dobro PI in "pokrpati" še nekaj lukenj v znanju.
Kako?	pisno ali ustno
Zakaj?	Ker je obvezno.
Čemu?	Da mi in učenci dobimo dejanski vpogled v stanje.

Dileme, težave, nevarnosti (pri pisnem preverjanju):

- Učenci zadnja leta jemljejo preverjanje vse manj resno. Z učenjem čakajo, da vidijo, kaj bo v preverjanju.
- Učenci (in starši) pričakujejo, da bo pisno preverjanje skoraj enako pisnemu preizkusu znanja (navajenost z razredne stopnje?).
- Tudi pisno preverjanje opremimo s točkami in tako učencem odvzamemo možnost dobre PI.

- Zamika nas, da učencem obljubimo, da jim bomo v redovalnico vpisali oceno preverjanja, če bodo z njo zadovoljni (motivacija, da preverjanje vzamejo bolj resno).
- Grozimo, da če preverjanja ne bodo jemali resno, tega ne bomo več pisali.

Ustno preverjanje?

Priporočila in predlogi (predvsem iz prakse):

- Preverjanje naj bo malo zahtevnejše od kasnejšega preizkusa znanja.
- Za preverjanje lahko uporabimo preizkus znanja od prejšnjega leta, ki ga malo priredimo generaciji, predvsem dodamo kakšno težjo nalogo.
- Ne skrajšujemo izhodiščnega besedila.
- Preverjanja ne točkujemo.
- Nadzorujemo pisanje, preverjanja po možnosti poberemo in nudimo PI.

Povratna informacija naj izpolnjuje tri temeljne naloge:

1. učencu pove, do kod je prišel in katere stopnje znanja je že dosegel,
2. spodbudi ga k iskanju pomanjkljivosti,
3. ponudi mu možnost in pot za njihovo odpravljanje.

(C. Pučko Razdevšek, 2004)

Kako narediti?

- Natančno popraviti preverjanja znanja (čas, volja?).
- Vsakemu učencu napisati PI, kjer mu čim bolj natančno povemo, kaj obvlada odlično, kaj približno, česa pa ne zna ali ne zna dovolj dobro → s tem mu odpremo možnost za odpravljanje šibkih mest.

- Ponudimo mu 1. korak v pripravi načrta za izboljšanje stanja:

prideš k dopolnilnemu pouku, potrebuješ dodatno razlago, boš zmogel sam, boš naredil še nerešene naloge v SDZ, potrebuješ dodatne naloge ...?

– PI pripnemo na preizkus znanja, da ga učenec prebere hkrati, ko pregleduje popravljene naloge.

– Vedno naredimo še skupno popravo, kjer pa razumljivo pojasnim tudi točkovanje pri posameznih tipih nalog, ki bodo v preizkusu (posebej to velja za šestošolce).

Čemu se izogniti?

– Klišejem in splošnim (predvsem) pohvalam/mnenjem: *Odlično si rešil. Lepo. Vse obvladaš. Bolj se potrudi. Skoraj ničesar ne znaš. Več se uči.*

(Ločiti je treba med PI in načrtom za izboljšanje stanja.)

– "Poskusnim" ocenam v smislu: "Če bi šlo zares, bi danes dobil 4."

- Znakcem, simbolom, rožicam ... (čeprav kak smejko včasih dobro dene 😊).
- Logično: vsemu, kar ni vezano na izdelek, ampak na učenca: *Len si. Vidi se, da se ti ni ljubilo reševati. Če bi vklopil možgane, bi tudi kaj rešil.*

Matija, kar nekaj nalog si rešil pravilno. Precej dobro ti gredo samostalniki, le enega si spregledal in namesto njega izpisal pridevnik. Dobro obvladaš tudi osnovo in končnico. Besedilo poskusi prebrati natančneje, da boš lahko pravilno rešil vse naloge, povezane z razumevanjem. Predvsem pa natančno beri navodila – zaradi tega si najmanj dve nalogi rešil napačno (1. in 3.).

Obvezno se nauči še premi in odvisni govor. Pospešiti boš moral reševanje nalog, saj ti je očitno zmanjkalo časa. Preizkus znanja ne bo nič krajši.

Kar pogumno.

Lara, večno snovi dobro obvladaš. Odlično znaš prepoznavati in določati samostalnike, osnovo in končnico ter osebne zaimke. Pri reševanju si včasih površna: ne izpuščaj končnih pik (npr. nalogi 15 in 17), ker boš s tem po nepotrebem izgubljala točke. Nekoliko površna si tudi pri branju navodil (npr. naloga 1), včasih celo dela besedila (npr. naloga 18), verjetno je zaradi površnosti nenatančno rešena tudi naloga 16. Moj nasvet je, da se poskusiš bolj zbrati in reševati manj površno.

Zagotovo ti bo uspelo.

Tara, tvoje preverjanje kaže, da vso snov dobro obvladaš, delaš pa drobne, nepotrebne napake, ki ti lahko izmaknejo petico pri testu. Taka je npr. naloga 1, kjer si narobe prepisala priimek avtorja besedila ... Določene dele snovi lahko še izboljšaš, da boš reševala z zanesljivostjo: Ponovi delitev samostalnika na osnovo in končnico, predvsem pa poglej, kako se piše tvorbno nalogo – če gre za zaokroženo besedilo, to niso odgovori na vprašanja.

Kaj ti predlagam za naprej? Obvezno naredi nekaj takih nalog, kot je naloga 18. Preizkus znanja pa rešuj brez strahu, zbrano, natančno.

Anže, nekaj znanja že imaš, nekaj ga bo treba še pridobiti prek vikenda. Dobro ti gredo skloni, zelo zelo slabo pa je stanje pri osebnih zaimkih. Ne prepoznaš jih, če pa jih (naloga 10), pa jim ne znaš ničesar določiti. Največ težav pa si imel s tvorbno nalogo 18. Če naloga zahteva zaokroženo besedilo, ne moreš nanizati odgovorov na način, kot si to storil ti.

Kaj ti predlagam za naprej? Prek vikenda preglej vso snov in od vsake snovi reši vsaj po eno nalogo. Posebej se osredotoči na osebne zaimke. Pravilno reši nalogo 18 in še vsaj dve podobni (vzorci dobiš pri meni). Mislim, da ti je pri preverjanju malo zmanjkovalo časa, zato rešuj preizkus zbrano in se ne ustavljaš vmes. Če naloge ne znaš, pojdi na naslednjo in se na koncu vračaj nazaj.

Ali taka PI res koristi?

- Če jo narediš enkrat, verjetno ne. → vztrajnost
- Učenci jo morajo res prebrati in uzavestiti vsebino.
- Zavedati se morajo, čemu PI. To ni kritika njihovega dela in ne dokaz neuspeha, temveč le opozorilo, kaj so spregledali in kaj še morajo narediti.

- Sčasoma ločijo del snovi, ki so ga usvojili, od tistega, kjer jim še kaj manjka (ne vadijo kar vsega).
- Sami začnejo spraševati po PI.
- Začutijo, da je učitelju mar zanje in za njihovo znanje.

PI (še) drugje

- pri pregledu dela v SDZ
- pri pripravi na pisno nalogo
- sredi sklopa kot sprotna PI (itd.)

POVRATNA INFORMACIJA UČITELJICE NA MOJE DELO V 1. POGLAVJU SDZ

Pravilnost rešenih nalog: **Nino**, v prvem delu so naloge rešene v večini pravilno. Ko pa si reševal sam, se je izkazalo, da tvoje znanje lanske snovi (samostalnik in pridevnik) ni tako zelo trdno. Poglej npr. nalogo 27/1. Mislim, da si se glede svojega znanja ocenil malenkost predobro. Na tvojem mestu bi prepoznavanje samostalnikov še utrjevala.

Tudi pri prvi letošnji snovi (krajšave) nisi povsem trden (glej str. 26/6). Vaja dela mojstra 😊.

Natančnost in urejenost: Nimaš rešenih vseh nalog, praznih je kar nekaj strani. Če si vmes manjkal, to ne pomeni, da snov kar preskočiš – reši naloge doma.

Andi, napisal si primerno dolgo besedilo. Na koncu nisi pisal več kot Jurček, ampak si zašel v 3. osebo. Na to moraš biti bolj pozoren. Veliko si povzel po risanki namesto po pravljici, ki si jo poslušal. V besedilu imaš precej napak, pogosto uporabljaš neknjižne besede (*pole, ati*).

Tara, obnova je odlična. Zelo domiselno si jo poživila z vzkliki (*Pff, Ah ...*), pa tudi sicer si upoštevala prav vse kriterije. Zdaj imaš možnost, da razmisliš še o nadgradnji pri izražanju: uporabi čim več pridevnikov, piši daljše, a razumljive povedi ...

Kaj dobra PI prinese učencu in kaj učitelju?

- **Učenec**, ki želi napredovati, jo prebere in se skuša ravnati po njej – s tem prej doseže cilje.
- Presodi, koliko mu še manjka do cilja.
- Lažje najde mesta, kjer so primanjkljaji.
- Vesel je pohvale, zadovoljen je, ker vidi, da napreduje.

Učitelj vidi, "kje je".

- Dobi podatke o prav vsakem učencu in zna res za vsakega presoditi, koliko in kaj zna oz. kje na poti učenja je – ima nekak pregled nad razredom.
- Lažje načrtuje nadaljnje delo.
- Vesel je, ker mu učenci sledijo, ker se ravnajo po PI in uživa tudi v njihovem napredku.

*Ne hodite tja,
kamor vodi utečena pot.
Namesto tega pojdite tja,
kjer ni poti, in pustite sled.
Samo tisti, ki si drznejo
iti predaleč, lahko ugotovijo,
kako daleč lahko sežejo.
T. S. Eliot*

